

[Justitsministeren.]

Gælden for en forgældet Landbruger, som undtagelsesfri Regel, kan man næsten sige.

Jeg tillod mig derfor i dette høje Ting at indbringe et Lovforslag, som gik ud paa, at med Hensyn til Fordringer, sikrede ved Pant i Landbrugsejendomme, skulde det gælde, at naar der blev Tale om Tvangsakkorder, skulde Pantefordringerne nedskrives til Ejendommens Værdi og Resten gaa med ind i Akkorden. Dette blev ogsaa vedtaget af det høje Folketing, men da det kom over til Landstinget, gjorde man der stærkt gældende, at man skulde sondre mellem de to Arter af Panterettigheder: det villiesbestemte Pant og det retsbestemte Pant. Man sagde: Det villiesbestemte Pant er det, der fremkommer derved, at Ejeren pantsætter sin Ejendom; det var skabt og tilvejebragt med vedkommende Ejendomsbesidders egen Villie, han havde selv søgt Laanet og selv pantsat sin Ejendom, og derfor skulde man ikke tillade, at saadanne Panterettigheder blev nedskaaet ved Tvangsakkord. Med Hensyn til Retspanterettighederne vilde man derimod stille sig mere imødekommende overfor det Krav, der var rejst ved Lovforslaget.

Mine Meningsfæller og jeg gik da i Landstinget ind paa at stryge det villiesbestemte Pant af Lovforslaget og indskrænke det til at gælde Retspant. Retspantet fremkommer ved, at en Købmand eller en Haandværker, eller hvem der nu har en almindelig Gældsfordring paa en Landejendomsbesidder, søger Dom for sin Fordring og, naar han har faaet det, gør Udlæg i Ejendommen; dette Udlæg er saa et Retspant. I Justitsministeriet udarbejdede man saa et Forslag, hvorefter alle Retspanter skulde bortfalde ved Tvangsakkord, og vi formulerede det i Ministeriet saaledes, at det skulde ske, naar vedkommende Debitor, hos hvem der var gjort Udlæg, inden en vis Frist søgte Akkord, og denne Frist gjordes længere, naar det drejede sig om gamle Udlæg, end naar det drejede sig om nye, fordi de gamle Udlæg er de farligste.

Men Landstingets Flertal, de Konservative og Venstre, stillede sig saa til min store Overraskelse paa det Standpunkt, at de *ikke* vilde acceptere dette Forslag, der var fremsat som en Imødekommenhed fra min Side, om at alle Retspanterettigheder skulde neutraliseres overfor en Tvangsakkord, idet de sagde: Nej, det skal kun være de fremtidige Udlæg, som kan neutraliseres overfor en Tvangsakkord, de gamle derimod er vel erhvervede Panterettigheder, som skal blive ved at bestaa, uanfægtet af Tvangsakkord.

Jeg maa dertil som Jurist sige, at det er fuldkommen forkert, at det Retspant, der er fremkommet ved Udlæg, er en Panterettighed, som det er loyalt at lade blive bestaaende. Udlæg er et Led i en Retsfølgning, ved hvilken Kreditor søger at faa Fyldestgørelse i sin Debtors Ejendom, og selv om dette Udlæg bliver tinglyst, er det slet ikke tænkt at skulle være en varig Panteret, ved hvis Hjælp den, der før havde en personlig Fordring, har skabt sig en Panteret over Ejendommen og en Ret, som kan være af den Beskaffenhed, at vedkommende Landbruger i Virkeligheden er ganske i Lommen paa den, der har faaet Retspantet. Det er et Misbrug, som har indsneget sig, og som det gælder om at modarbejde; og derfor maatte jeg først og fremmest kræve, at man ikke kunde hindre en Tvangsakkord ved Hjælp af gamle Udlæg.

Desuden lever vi jo i en Tid, hvor der ikke er Fare for, at der skal komme ret mange Udlæg af den Beskaffenhed, vi her taler om. Der vil blive gjort Udlæg i mange Landejendomme i Sommer, men det vil næsten udelukkende blive Krav som Følge af villiesbestemte Panter, der bliver gjort gældende, og de villiesbestemte Panter var jo udelukket efter den Affattelse, Lovforslaget havde faaet ved Imødekommenhed fra vor Side. Det eneste, som Loven efter den Affattelse, Landstinget foreslaar, kan virke overfor, er Udlæg, som bliver gjort derved, at en Købmand eller en Haandværker, der har Penge til gode hos en Landbruger, for denne sin personlige Fordring søger Dom og efter at have faaet Dom gør Udlæg og vil stille Ejendommen til Auktion.

Men enhver, der kender til vore Landboforhold for Tiden, vil vist give mig Ret i, at det vil være meget sjældent, at en personlig Kreditor søger Dom, gør Udlæg og stiller Ejendommen til Auktion, for hvor der er Tale om, at noget saadant kunde ske, er vedkommende Ejendom pantsat gennem villiesbestemte Pantsættelser i et saadant Omfang, at der ikke vil blive noget til den personlige Kreditor, der gør Udlæg og søger Auktion.

Det er derfor ikke rigtigt, at der vil vindes noget videre ved at gennemføre Lovforslaget i den Skikkelse, det har faaet i Landstinget; det byder i Virkeligheden kun Stene for Brød. Tilsyneladende skulde det være saaledes, at Udlægsretten blev neutraliseret, men altsaa kun, hvor der *fremtidig* søges Dom for personlig Gæld og derefter gøres Udlæg. Og som jeg sagde